

РЕШЕНИЕ

№ 186

гр. София, 18.03.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, НО II ВЪЗЗ. СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и втори февруари през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Иван Коев

Членове: Стефан Милев
Силвия Б. Русева

при участието на секретаря Мариела П. Миланова

в присъствието на прокурора Б. Ил. Б.

като разгледа докладваното от Стефан Милев Въззивно наказателно дело от общ характер № 20221100605391 по описа за 2022 година

Делото се разглежда от СГС като втора инстанция повторно – при условията на чл. 355, ал.1, т.3 НПК, след постановената касационна отмяна (Р.50147/06.12.2022 г. по к.н.д. № 502/22 г. на ВКС, I н.о.) на първоначално издадената нова (въззивна) присъда № 15/11.10.2021 г. (по в.н.о.х.д. № 1878/21 г. на СГС, НО, IV в.с.), с която (на осн. чл. 336, ал.1, т.3 НПК) веднъж е била отменена сега проверяваната по реда на гл. XXI НПК присъда от 06.10.2020 г. по н.о.х.д. № 17249/17 г. на СРС (НО, 6 с.) и подс. П. И. А. (ЕГН: *****) е бил изцяло оправдан по обвинението да е причинил на частния обвинител и граждански ищец К. Н. И. средна телесна повреда (чл.129, ал.2 НК).

С осъдителната първоинстанционна присъда на СРС за посоченото престъпление подс. А. е наказан (на осн. чл. 55, ал.1, т.2, б. „б“ НК) с 6-месечна пробация, включваща двете задължителни мерки по чл. 42а, ал.2, т.т.1-2 НК и осъден по частично уважения граждански иск (чл. 45, ал.1 ЗЗД) до сумата от 3000 лв., с отхвърляне на разликата до първоначално предявените 20 000 лв. Недоволството от нея е двустранно, защото оспорването ѝ в срока по чл. 319, ал.1 НПК е предприето както от защитника на подсъдимия (адв. В. П., САК), така и от повереника на частния обвинител и граждански ищец (адв. И. А.).

Жалбата на подс. А., поддържана от него и защитника му в откритото заседание пред СГС, е с искане по чл. 336, ал.1, т.3 НПК, аргументирано с неправилната оценка на доказателствата, която (според жалбоподателя) е довела до грешни изводи по фактите (основно – по въпроса за механизма на получаване на телесната повреда и приноса на подсъдимия към този резултат). Оплакването на частния обвинител и граждански ищец, пък, е насочено срещу справедливостта на наказанието (с искане за неговото увеличаване – чл. 337, ал.2, т.1 НПК, и отмяна на приложението на чл. 55 НК)

и на присъденото обезщетение, за което се претендира присъждането му „в по-висок размер“ (чл. 337, ал.3 НПК) – теза, изцяло преповторена от участвалия пред въззивната инстанция повереник.

Прокурорът от СГП е на позиция, че присъдата е правилна.

СГС намери, че следва да потвърди проверяваната присъда.

Указанията на ВКС в случая не касаят приложението на материалния закон, а необходимостта да бъдат отстранени допуснати при предходното въззивно разглеждане на делото съществени процесуални нарушения при оценката на доказателствата, довели до заключението, че подс. А. не е причинител на инкриминираната средна телесна повреда, защото не била изключена версията пострадалият И. да се е самонаранил. Основният въпрос, който (според касационната инстанция) следва да бъде обсъден при повторното разглеждане на делото в СГС, е *„...дали пострадалият описва добросъвестно механизма на полученото нараняване и дали от експертното заключение се установява именно подобен и възможен механизъм“*. И отговорът точно на този въпрос налага обжалваната присъда да бъде потвърдена, защото с нея Районният съд е изяснил обосновано инкриминираните факти; обсъдил е аргументирано всички противоречия в доказателствата; посочил е „защо едни от тях се приемат, а други се отхвърлят“ (чл. 305, ал.3 НПК); приложил е правилно материалния закон и е оценил „по справедливост“ причинените с деликта морални вреди на гражданския ищец.

I.

Събраните в съдебното следствие пред първата инстанция доказателства са напълно достатъчни, за да бъде изведена (в рамките на фактическото обвинение) цялостната картина на изследваните събития и в случая не се налага въз основа на тези доказателства СГС да „установява нови фактически положения“ (чл. 316 НПК). През м. юни 2017 г. между семействата на подс. А. и пострадалия (частен обвинител и граждански ищец) К. И., които живеели в съседство в гр. София, кв. „Княжево“, ул. „*****“, често възниквали спорове по повод шума от ремонтни дейности в жилището на И.. Около 22.00 ч. на 21.06.2017 г. токът в кооперацията бил прекъснат, а св. С. И.а съобщила на съпруга си (ч.о. и г.и. К. И.), че от съседи научила, че електричеството било спряно от подс. А.. Веднага след това И. отишъл при главното табло на блока, включил шалтера и възстановил електрозахранването. Връщайки се нагоре по стълбите към жилището си, срещнал подс. А., който стоял пред вратата на своя апартамент и поискал от него обяснение защо е спрял тока на кооперацията. В отговор подсъдимият ударил пострадалия в областта на лявото рамо, последният загубил равновесие, политайки назад от стълбищната площадка и – с цел да се предпази от падане и травми по главата – протегнал рязко дясната си ръка към парапета на стълбите, като ударил в него дланта си. От внезапното съприкосновение между дясната ръка и парапета последвало счупване на 5-тата метакарпална (предкиткова, дланна) кост, което довело до трайно затруднение в движението на десния горен крайник, наложило медицинско обездвижване на засегнатата част и изисквало оздравителен (възстановителен) процес от около 45-60 дни.

II.

Приоритетното оплакване в жалбата на подс. А. е именно доказателствено, защото лансираната с нея теза е, че така описаният механизъм на телесната повреда не е установен по несъмнен начин. То обаче е неоснователно, тъй като част от гласните доказателствени средства изцяло кореспондират с констатациите на вещото лице по медицинската експертиза и с правилата на формалната логика, по която са протекли събитията.

Безспорно е, на първо място, настъпилото във вечерните часове на 21.06.2017 г. телесно увреждане в дланната кост на пострадалия И., за което самият той съобщава в показанията си (разбираемо – описвайки го като „силна болка“, без възможност да постави точна професионална диагноза). То е било медицински констатирано най-напред при постъпване на И. в УМБАЛСМ „Пирогов“ около 23.00 ч. на 21.06.2017 г. и отразено в съставения Лист за преглед на пациент № 019529/21.06.2017 г. Потвърдено е и на следващия ден (22.06.2017 г.) при освидетелстването му от д-р А., за което е издадено и СМУ № 175.06.2017 г. – все писмени доказателства, прочетени и приети от СРС при условията на 283 НПК и ползвани от в.л. В. за изготвянето на изслушаната в първата инстанция медицинска експертиза. Заключение на тази експертиза преповтаря не само диагнозата на увреждането (трайно затруднение в движението на десния горен крайник поради счупване на 5-та дланна кост), но и обосновава сочи, че е напълно възможно инкриминираното „счупване“ да е причинено по описания от св. И. механизъм (удар в парапет поради извеждане на тялото от равновесие и залитане) и да се дължи на някои допълнителни фактори („тъй като силата на удара е превишавала издръжливостта на костта на огъване...“).

Симбиозата между показанията на пострадалия и констатациите на вещото лице, обаче, не са единствените обвинителни улики, защото за подобно развитие на „стълбищния“ конфликт съобщават и други свидетели – Ц.С., В.Х., Я. А.а и С. И.а, които са очевидци на инцидента и на практика възпроизвеждат за него преки доказателства. Четирите еднопосочно разказват, че са видели удара на подсъдимия към пострадалия И. и залитането на последния при загубеното равновесие. Родствената (съпругеска) връзка на св. С. И.а с пострадалия К. И.а не прави изявленията ѝ недостоверни, защото те са в синхрон с версията на останалите три свидетелки, на самия пострадал и на експертно-медицинското заключение.

Районният съд аргументирано е оставил без доверие другата оформила се група гласни доказателствени средства (обясненията на подс. А. и показанията на свидетелите Л. А.а – негова съпруга, и М.М. – майка на съпругата му), защото лансираната с тях защитна версия (основана на твърдението, че при конфликта не е имало никакво физическо съприкосновение) не просто противоречи на останалите свидетелски показания, но не намира опора и в експертните изводи и житейската логика. Ако в действителност дланта на пострадалия И. беше увредена при следобедната му дърводелска работа, каквато хипотетична версия застъпва и защитникът на подсъдимия, няма как да се даде резонен отговор защо И. е „забавил“ отиването си в УМБАЛСМ „Пирогов“ чак докъм 23.00 ч., когато е прегледан по спешност. Посоченият час, отразен в листа на преглед на пациента, стои в почти непосредствена близост до времето, в което са се развили описаните събития на стълбищната площадка и кореспондира с казаното от частния обвинител, че именно веднага след опита си да се хване за парапета при залитането е изпитал силната болка, наложила хоспитализацията му.

Така – ако трябва да се проследи логиката на цялостната доказателствена верига – показанията на пострадалия К. И. (независимо от участието му като страна в съдебното производство) правилно са били оценени като достоверен източник на информация (преки доказателства), а дължимата им по силата на чл. 107, ал.5 НПК „внимателна проверка“ чрез съпоставка с казаното от свидетелите Ц.С., В.Х., Я. А.а и С. И.а, е потвърдила съобщените с тях факти; последните, пък, от своя страна съответстват на медицински установеното травматично увреждане и с констатацията на вещото лице, че е напълно възможно то да е настъпило по така съобщения механизъм. Следователно, първата инстанция не е имала основание да се колебае в „несъмнения начин“ (чл. 303, ал.2 НПК), по който обвинителните факти са били

доказани. Незначителните нюанси на разминаване между кредитираните от СРС свидетелски показания (изтъкнати във въззивната жалба като „противоречия“ как точно е бил нанесен ударът, падал ли е изобщо пострадалият на земята и къде се е ударил) не засягат като цяло верността на казаното от цитираните свидетели, защото в бързо протеклата конфликтна ситуация е напълно логично някои детайли да им убягват; напротив – много по-съмнително би било всички разпитани свидетели да възпроизведат дословно едни и същи факти, при условие, че са наблюдавали ситуацията от различни аспекти и с различни свои субективни възприятия. Освен това, няма никакво разминаване в основно съобщения от К. И., Ц.С., В.Х., Я. А.а и С. И.а факт, свързан с нанесения в областта на рамото на И. удар, последвалото залитане и опита му чрез удар на дясната ръка в парапета да се предпази от падане по стълбите.

III.

Концентрирайки се върху доказателствените въпроси на делото, обжалващият защитник на подсъдимия не е оспорил възприетата от Районния съд правна квалификация на деянието като умишлено причинена на пострадалия И. средна телесна повреда (чл. 129, ал.2 НК), но дължимата в тази връзка пълна служебна въззивна проверка (чл. 314 НПК) установи, че с присъдата материалният закон е бил приложен правилно.

Обективният престъпен резултат – средната телесна повреда (трайно затруднение в движението на десния горен крайник) и авторът на деянието, което го е причинило – подс. А., са несъмнено изяснени. Затова и логично първата инстанция е отделила в мотивите си повече внимание, за да обоснове субективната страна в поведението на дееца, най-малкото – защото става дума за „граничен случай“, в който част от съдебната практика застъпва наличието на непредпазливост (небрежност), а друга – на евентуален (косвен) умисъл. При тези факти, обаче, е била проявена именно умишлената форма на вина и застъпеният от СРС подход следва да бъде изцяло споделен. Блъскайки по време на конфликта пострадалия И. в момента, в който същият се е намирал на стълбите и при наличие на реален риск от падане, което да се развие по непредвидим начин, подсъдимият А. е съзнавал общественно-опасния характер на деянието си и е предвиждал *възможното* настъпване на някакви общественно-опасни последици, свързани с увреждането на телесния му интегритет. Отнесъл се е обаче безразлично към тяхното настъпване – все данни, които разкриват съдържанието на косвения умисъл като форма на вина. Да се твърди, че в подобна ситуация деецът е проявил небрежност, означава неправилно да се обосновава, че удрияйки пострадалия, той изобщо не е предвиждал възможните негативни последици от подобно деяние, а условията на време, място и обстановка, в която то е реализирано, изключват подобна хипотеза.

IV.

Недоволен от начина, по който Районният съд е решил въпросите около наказателната и гражданската отговорност на подсъдимия, е останал единствено частният обвинител и граждански ищец К. И., доколкото само той (чрез своя повереник) е оспорил с въззивната си жалба вида на наложеното наказание (пробация) и размера на присъденото обезщетение (3000 лв.).

И двете части на тази жалба СГС намери за неоснователни.

Първата инстанция е имала всички основания да толерира подс. А. с приложението на чл. 55, ал.1, т.2, б. „б“ НК и да замени полагащото му се в случая наказание „лишаване от свобода“ с „пробация“, защото установените смекчаващи обстоятелства са действително многобройни. Тук могат да бъдат отнесени не само данните за личността на дееца (човек с чисто съдебно минало, професионална

биография и трудова ангажираност), но и фактите, довели до възникването на инкриминирания инцидент, които в една или друга степен са „стимулирали“ поведението на подс. А. (продължителните междусъседски спорове и непосредствено възникналия преди удара конфликт между него и пострадалия). Вярно е, че в рамките на въззивната жалба, явяваща се „съответна“ по смисъла на чл. 337, ал.2 НПК, втората инстанция би могла да запази приложението на чл. 55 НК, но и при неговото действие, все пак, да увеличи наказанието пробация (като например удължи неговия срок, или прибави някоя допълнителна пробационна мярка извън двете задължителни). Но междувременно изтеклият период от време от извършване на деянието до неговото окончателно санкциониране (близо 6 години) в случая се явява допълнителен фактор, който налага смекченото наказание да бъде запазено; още повече, че самият подсъдим няма никакъв принос към проявеното спрямо него забавено правосъдие за престъпление, което не се отличава с каквато и да е фактическа или правна сложност.

Съвсем логично преобладаващите смекчаващи обстоятелства са били отчетени „по справедливост“ (чл. 52 ЗЗД) и при отмерването на присъденото деликтно обезщетение за причинените с деянието морални вреди (3000 лв.) и точно те са наложили гражданският иск на И. да бъде частично отхвърлен до пълно претендираната сума от 20 000 лв. Преценката на СРС е правилна. Независимо, че гражданската отговорност има свое самостоятелно основание, няма пречка критериите за „справедливост“ на обезщетението (чл. 52 ЗЗД) да се основават на същите смекчаващи или отегчаващи факти, въз основа на които е индивидуализирано наказанието на дееца (чл. 54 НК). Касае се за факти от обективната действителност, които могат да бъдат оценявани в различни аспекти. Нещо повече – първата инстанция е съсредоточила присъдената компенсация основно спрямо претърпените от телесната повреда болка и страдание, защото за тях в делото е имало обективни доказателства. Недоказано, обаче, остава заявеното за първи път с въззивната жалба на гражданския ищец твърдение, че към размера на обезщетението следва да се прибави и „претърпяното унижение да бъде блъснат от сина на своя починал брат пред очите на всичките им роднини“. Подобен аспект на неимуществения деликт изобщо не е бил включен в първоначално предявения граждански иск, следователно – по аргумент от чл. 102, т.2 НПК – не е имало как и да бъде част от предмета на доказване в съдебното производство.

Присъдата е правилна и в частта ѝ относно възложените в тежест на подсъдимия различни видове разноски (за проведеното наказателно производство – 100 лв.; за заплатеното възнаграждение на повереника – 700 лв.; за определената държавна такса върху уважената част от гражданския иск – 120 лв.), защото разрешаването на този въпрос е логична последица от признаването му за виновен (чл. 189, ал.3 НПК) и осъждането му по претенцията за обезщетение. Допълнително в тежест на А. следва да се възложат и разноските за участвалия пред въззивната инстанция повереник (350 лв.), за което са представени писмени доказателства (л.11 от в.н.о.х.д.).

Ръководен от всичко изложено дотук, в съответствие с чл. 338 НПК, Софийският градски съд, НО, II въззивен състав:

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА присъда от 05.10.2020 г. по н.о.х.д. № 17249/17 г. на СРС (НО, 6 с.).

ОСЪЖДА подс. П. И. А., с ЕГН: *****, да заплати на частния обвинител

и граждански ищец К. Н. И. сумата от 350 лв., представляваща направени пред СГС разноси за участвалия повереник.

Решението е окончателно.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____